

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
освітнього вибіркового компонента
ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

підготовки здобувачів

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Силабус освітнього вибіркового компонента «ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», за освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Розробник: Павлов К.В., д.е.н., професор, професор кафедри економіки і торгівлі

Погоджено

Гарант ОНП

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Олена ПАВЛОВА

Силабус освітнього вибіркового компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі

Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри економіки і торгівлі

Олена ПАВЛОВА

I. Опис вибіркового освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 «Підприємництво та торгівля» «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
Мова навчання:	українська	

II. Інформація про викладача

ППП - Павлов Костянтин Володимирович

Науковий ступінь - д. е. н.,

Наукове звання - професор,

Посада - професор кафедри економіки і торгівлі

Контактна інформація – 380972830808, E-mail: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього вибіркового компонента. Освітній вибірковий компонент «Інноваційне підприємництво» відноситься до переліку вибірових освітніх компонентів циклу професійної підготовки доктора філософії за освітньо-науковою програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та спрямована на формування у майбутніх докторів філософії системи змістовних обґрунтованих знань з основ економіки, теорії економічного розвитку та підприємництва.

2. Мета і завдання освітнього вибіркового компонента. Мета освітнього компонента – Метою вибіркового освітнього компонента «Інноваційне підприємництво» є формування знань щодо сутності, цілей та основних видів проектної діяльності, а також практичних вмінь реалізації успішних інноваційних проектних рішень на основі застосування інструментарію розробки та реалізації інноваційних підходів до підприємницької діяльності.

Під час опанування освітнього компонента застосовуються різноманітні методи онлайн та оф лайн навчання, а результатом є написання інноваційних пропозицій та проектів із можливістю його подачі на грантове фінансування. Структура курсу включає вивчення особливостей інноваційного підприємництва та його складових, схем формування підприємницьких систем, аналіз ефективності проектів, їх ресурсного забезпечення, ризиків, а також бюджету проектної заявки. Особлива увага приділяється оцінці формування та розвитку команди.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента: «Інноваційне підприємництво» є: формування системного розуміння сутності, видів і механізмів інноваційного підприємництва

в умовах цифрової економіки; засвоєння сучасних підходів до створення, розвитку й комерціалізації інноваційних ідей, продуктів і бізнес-моделей; оволодіння інструментами оцінювання інноваційного потенціалу, ризиків і ефективності підприємницьких рішень; розвиток здатності розробляти та обґрунтовувати інноваційні бізнес-проекти з урахуванням ринкових, фінансових і технологічних чинників; формування навичок прийняття управлінських рішень у сфері інноваційної діяльності та стартап-підприємництва; інтеграція теоретичних знань із практичними кейсами та командною проектною роботою.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційно комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), прилади та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Програмні результати

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, атакож у викладацькій практиці

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.

4. Структура освітнього вибіркового компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до управління в інноваційному підприємстві</i>						
Тема 1. Сутність інновацій та інноваційного підприємництва	9	1	2	5	1	ДС, Т, О / 5
Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційної діяльності та інноваційних	7	1	1	5	0	ДС, Т, О / 5

процесів.						
Тема 3. Креативність у інноваційному підприємстві	8	1	1	5	1	ДС,Т, О / 5
Тема 4. Інноваційний маркетинг	9	1	1	6	1	ДС,Т,О / 5
Тема 5. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.	10	1	2	6	1	ДС,П,О / 5
Тема 6. Інноваційні методи та форми управління проєктами	8	1	2	4	1	ДС,РЗ/К,О / 5
Разом за модулем 1	51	6	9	31	5	30
Змістовий модуль 2. Реалізація практичних підходів в інноваційному підприємстві						
Тема 7. Фінансування інноваційних процесів. Інвестиції в інноваційному підприємстві	17	1	1	15	0	ДС,Т,О / 5
Тема 8. Система управління інноваційними процесами..	16	1	1	13	1	ДС,Т,О, РЗ / 5
Тема 9. Державне регулювання інноваційної діяльності.	19	1	2	15	1	ДС,Т,О, РЗ / 5
Тема 10. Ризики в інноваційному підприємстві	17	1	1	14	1	П,Т,О / 5
Разом за модулем 2	69	4	5	57	3	20
Контрольна робота						50 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, групах, КР – контрольна робота, П – презентація роботи; О – опитування.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами освітнього компонента.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за запитаннями для самоконтролю.

Для виконання роботи здобувач обирає та опрацьовує теоретичне питання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Під час вивчення освітнього компонента аспірант відвідує лекції та практичні заняття, виконує самостійну роботу і отримує консультації. На лекціях заохочується інтерактивна участь аспіранта в обговоренні актуальних тем. На практичних заняттях аспірант бере активну участь в дискусії, виконує практичні завдання самостійно та в малих групах, а також виконує письмові завдання. Усі практичні заняття потребують ретельної самостійної підготовки із використанням рекомендованої літератури, а також додаткових інформаційних джерел. Практичні заняття передбачають практику в говорінні, читанні, письмі, аудіюванні та перекладі. Аспірант отримує оцінку на кожному занятті за кожне виконане завдання (згідно із силабусом).

Політика щодо академічної доброчесності.

Обов'язковим є дотримання аспірантами принципів академічної доброчесності, що

включають: самостійне виконання всіх видів робіт і завдань, передбачених силабусом; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. У разі виявлення випадків академічної недоброчесності завдання не оцінюється й аспірант отримує нове завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Для отримання мінімальної позитивної оцінки з компонента необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожну тему. У разі несвоечасного виконання робіт кількість набраних балів знижується на 20%. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі за поважних причин (лікарняний, академічна мобільність). У випадку відсутності поважних причин кількість набраних балів знижується на 20%. Пропущені заняття відпрацьовуються аспірантом згідно з погодженим з викладачем індивідуальним графіком у разі недостатньої кількості балів для отримання мінімальної позитивної оцінки з освітнього компонента.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Підсумковий контроль здійснюється у вигляді семестрового заліку. Залік з освітнього компонента виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів за залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100 балів

Перелік питань на залік

1. Поняття та сутність інноваційного підприємництва.
2. Об'єкт та суб'єкт інноваційної діяльності.
3. Класифікація інновацій за ступенем новизни та сферою застосування.
4. Взаємозв'язок понять «новшество», «інновація» та «інноваційний процес».
5. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства.
6. Функції інноваційного підприємництва в сучасній економіці.
7. Основні етапи інноваційного циклу: від ідеї до комерціалізації.
8. Теорія довгих хвиль Й. Шумпетера та її значення для інноватики.
9. Поняття «дифузія інновацій» та фактори, що на неї впливають.
10. Характеристика інноваційного потенціалу підприємства.
11. Організаційні структури підтримки інновацій: технопарки та технополіси.
12. Сутність та роль бізнес-інкубаторів у розвитку стартапів.
13. Специфіка малих інноваційних підприємств (венчурні фірми).
14. Державна інноваційна політика України: основні напрями та інструменти.
15. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності.
16. Міжнародний досвід стимулювання інноваційного підприємництва.
17. Поняття національної інноваційної системи (НІС).
18. Кластерний підхід в організації інноваційної діяльності.
19. Форми інтеграції науки, освіти та бізнесу.
20. Роль трансферу технологій в інноваційному підприємстві.
21. Етапи генерації та відбору інноваційних ідей.
22. Інноваційна стратегія підприємства: види та порядок розробки.
23. Характеристика наступальної та захисної інноваційних стратегій.
24. Управління інноваційними проектами: методи та інструменти.

25. Життєвий цикл інновацій та особливості управління на кожному етапі.
26. Організація праці творчих колективів в інноваційній сфері.
27. Маркетинг інновацій: специфіка просування нових продуктів.
28. Поняття «інноваційна сприйнятливість» персоналу та методи її підвищення.
29. Оцінка ризиків в інноваційному підприємстві та методи їх мінімізації.
30. Моніторинг ринку інновацій та аналіз конкурентів.
31. Джерела фінансування інноваційної діяльності: власні та залучені кошти.
32. Сутність та особливості венчурного фінансування.
33. Роль бізнес-ангелів у розвитку ранніх стадій інноваційних проектів.
34. Кредитування та лізинг в інноваційній сфері.
35. Краудфандинг як сучасний інструмент збору коштів на інновації.
36. Показники оцінки економічної ефективності інновацій (NPV, IRR, ROI).
37. Оцінка соціальної та екологічної ефективності інноваційних проектів.
38. Методи оцінки вартості інтелектуальної власності.
39. Витрати на НДДКР та їх вплив на собівартість інноваційної продукції.
40. Податкові пільги як засіб стимулювання інновацій.
41. Об'єкти права інтелектуальної власності в підприємницькій діяльності.
42. Патентний захист інновацій: процедура та значення.
43. Авторське право та суміжні права в інноваційній сфері.
44. Поняття «ноу-хау» та комерційна таємниця.
45. Ліцензійні угоди: види та порядок укладання.
46. Франчайзинг як спосіб поширення інноваційних бізнес-моделей.
47. Етапи виведення нового товару на ринок.
48. Стратегії ціноутворення на інноваційну продукцію.
49. Бар'єри на шляху комерціалізації інновацій в Україні.
50. Етичні аспекти інноваційного підприємництва та соціальна відповідальність.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Пічугіна Т. С., Забродська Л. Д. Управління організаційним розвитком підприємства: курс лекцій: Х. : ХДУХТ, 2019. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).
2. Орлова К. Є. Управління бізнесом: підручник, Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с.
3. Полінкевич О. М., Шостак Л. В. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. 315 с.
4. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад О. В. Інноваційна політика підвищення конкурентоспроможності регіональних газорозподільних підприємств: монографія. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 295 с.
5. Зачко О. Б., Івануса А. І., Кобилкін Д. С. Управління проектами: теорія, практика, інформаційні технології. Львів: ЛДУБЖД, 2019. 173 с.

8. Ковшун Н. Е., Левун О. І. Аналіз та реалізація проектів: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2022. 350 с.
9. Козирева О. В., Світлична К. С., Шуть О. Ю., Коляда Т. А. Основи прийняття управлінських рішень: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2021. 186 с.
10. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. Тернопіль, 2021. 416 с.
9. Лагодієнко В. В., Павлов К. В., Павлова О. М., Саркісян Г.А. Інноваційна діяльність на регіональних туристичних ринках: модернізація та регулювання: монографія. Луцьк : СПД Гадяк Ж. В., друкарня «Волиньполіграф», 2022. 402 с.
10. Павлова О.М., Павлов К.В., Писанко С.В., Матійчук Л.П. Регулювання інвестиційно-інноваційної активності в електроенергетичній галузі України : монографія. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 204 с.
11. Павлова О.М., Павлов К.В., Новосад О.В. Інноваційна політика підвищення конкурентоспроможності регіональних газорозподільних підприємств: монографія. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В., друкарня «Волиньполіграф», 2021. 295 с.
12. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад Д. Ю., Куденьчук А. І. Теоретично-методичні та наукові засади інноваційної діяльності. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки"*. 2021. №2. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-2-6939>
13. Павлова О. М., Павлов К. В., Новосад О. В., Матійчук Л. П. Сутність енергетичної безпеки України в умовах трансформаційних змін. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 2. С. 84-91.

Додаткова

1. Бужимська К. О., Царук І. М. Механізми управління розвитком підприємства: сутність і структура. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 278–287.
2. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент : підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків : ХНУВС, 2021. 208 с.
4. Павлова О. М., Токарчук М. А., Троць Л. Я. Управління ризиками в малому підприємстві. *Економіка сьогодні: актуальні питання та інноваційні аспекти*: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 28 листопада 2020 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2020. С.11-14.
5. Павлова О. М., Новосад О. В., Демидович В. В. Ризики на нафтогазових підприємствах України . *Економіка сьогодні: актуальні питання та інноваційні аспекти*: матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 28 листопада 2020 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ. 2020. С.32-35
6. Brisendine, G. (2019). *Measuring success: a practical guide to KPIs* (Kindle ed.). 168 p.
7. Croft, C. (2022). *Project management QuickStart guide: the simplified beginner's guide to precise planning, strategic resource management, and delivering world-class results*. ClydeBank Media LLC. 364 p.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.nbu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
8. Інформаційні ресурси у цифровому репозитарії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>